

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput III. a Idem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

NOTÆ.

1. **a** *Lingoniensis.*] Ita etiam legitur in prima collectione, *sub hoc tit. cap. 1.* & post Concil. Lateran. *part. 26. cap. 9.* legitur *Livoniensis*: sed retinenda est vulgaris inscriptio, quæ habet *Lingoniensis*; nam provincia Livoniensis temporibus Alexandri III. adhuc fidem catholicam non susceperat, ut notavi in *cap. Deus, qui de vita & honest. cleric.* De Lingoniensi, seu Linconienſi Ecclesia nonnulla notavi in *cap. 8. de rescript.*
2. **b** *Archidiaconorum.*] Ad quos jure communi competit presentatio ordinandorum, examen, & discussio, an probi sint, vel non, ad ordines, *cap. ad hoc. cap. ut Archidiaconus, de offic. Archid. cap. unic.* ubi probavi, *de serm. ad ordin. faciend.* ubi notavi, & probat latè Hallierius *de sacrie elect. part. 1. art. 1. per totum.* Unde juxta jurisdictionem propriam poterant Archidiaconi sub anathemate prohibere, ne ad ordines accederent ab ipsis non examinati, & approbati.
3. **c** *Prelatorum.*] Parochorum videlicet, qui Prælati cum facultate excommunicandi appellantur in *cap. 2. & 3. de offic. ordin.* quare Glossa in *cap. in capite, verbo Injungere, dist. 30.* asserit Episcopum non debere revocare sententias excommunicationis prolatas ab eorum Prælatiſ, id est paro-

chis, ut probavi in *dist. cap. 2. de offic. ordin.* & docent Filelacus in *dist. cap. 3.* Unde cum jure communi attentio parochi non solum teneretur prestare testimonium de propriis parochianis ordinandis, verum & eos Episcopo presentare, Concil. Vasense, *2. can. 1. Emerit. can. 18. Nannerense can. 11. ibi: Quando Episcopus ordinationem facere presumit, omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feriâ IV. ante ipsam ordinationem vocandos esse unâ cum presbyteris, qui eos representare debent.* Unde quemadmodum Archidiaconi proprios clericos civitatis sibi subditos; ita & Archipresbyteri clericos suarum parochiarum Episcopo ordinanti presentabant, & in ipso actu ordinationis anathema profertur in omnes, qui furtivè ad ordines accedunt, ut cavetur in Pontificali Romano, *part. 1. tit. de ordinibus conferendis, prope finem*: ubi ritus ille præscribitur, videlicet ut antequam ordinationes celebrentur, aliquis nomine Episcopi ordinaturi præcipiat, & mandet, ne quis non descriptus, examinatus, approbatus, & nominatus ullo pacto audeat ad suscipiendos ordines accedere: de quo anathemate agit Alexander III. in præsentibus: quod anathema proferre poterant parochi, & Archidiaconi, ex propria jurisdictione, juxta supra tradita: vel nomine Episcopi, juxta ritum descriptum in Pontificali Romano.

CAPUT II.

a Cœlestinus III.

CUm H. lator presentium, sicut nobis sua quæstione monstravit, ad tuam (ordinationis causâ) presentiam accessisset, juxta consuetudinem patriæ sibi **b** quatuor minores ordines contulisti, quibus non contentus, subdiaconatum temerario ausu recipit. Quia verò idem clericus in hoc facto multum excessit, mandamus, quatenus cum in minoribus dumtaxat ordinibus celebrare permittas. Si verò domum religionis intraverit, & vita, & mores ejus exegerint, Abbas (si voluerit) in aliis poterit ordinibus dispensare.

NOTÆ.

- a** *Cœlestinus III.*] Ita etiam legitur in secunda collectione, *sub hoc tit. cap. 1.* nullibi

tamen exprimitur, cui rescribat Pontifex.

b *Quatuor minores.*] Ritè, & rectè, juxta tradita in *cap. cum dilectus, de temporib. ordin.* ubi commentarium hujus textus dedimus.

CAPUT III.

a Idem.

Innotuit nobis ex tenore tuarum litterarum, quod G. Clericus lator presentium, & alii duo de tua diocesi ad G. quondam **b** Saguntin. Episcopum accedentes, licet ab eodem Episcopo sub excommunicationis sententia fuisset districtè prohibitum, ne quis se ad duos ordines suscipiendos ingereret; prædicti tamen clerici non minus diaconatus, & subdiaconatus ordinem clanculo susceperunt. Quia igitur quid tibi faciendum sit pro his, tu nos duxit fraternitas consulendos, tibi auctoritate Apostolica respondemus, quod ordinati de rigore juris in susceptis ordinibus ministrare non debent: verumtamen, si se ad religionem aliquam voluerint transferte, & peractâ pœnitentiâ eis pro tuo arbitrio injunctâ ibidem laudabiliter fuerint conversati, processu temporis cum eis poteris de nostra licentia dispensare, ut postmodum susceptorum ordinum executione laxentur. Præterea pro dicto etiam G. cum in persona propria laboraverit, F. tuam rogamus attentius, & monemus, ut eum facias in canonicum regularem sancti Petri de Seia, vel in alium religiosum locum, ubi deploret excessum, tanquam fratrem assumi, ut si ei ibidem viventis regulariter sua merita videris suffragari, ministrandi, prout diximus, tribuas **a** facultatem.

NOTE.

NOTÆ.

^a **[Dem.]** Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc tit. cap. 2. & in cap. innotuit 1. de maledic. Ubi extat alia pars hujus Decretalis: nulli tamen exprimitur, cui Episcopo referibat Pontifex, licet ex textu litera deducatur, scribere alicui Episcopo prope Saguntinam diocesim.

^b **[Sagunt.]** Saguntum vetustissima urbs est Hispaniæ citerioris in populis Eretanis, cujus meminerunt Ptolomeus lib. 2. Geograph. tabul. 2. Plinius lib. 5. cap. 3. Lucanus lib. 3. Pharsal.

Nec paver hic populus pro libertate subire Obsessum Penogestit quod Marte Saguntum. De cujus origine, & conditoribus agunt Scolanus tom. 2. hist. Valentia, fol. 35. & 38. Tamayo à Salazar tom. 3. martyrol. die 25. Iunii.

^c **[Non debent.]** Quia suspensionem incurunt furtivè ordines recipiendo, & duos sacros ordines uno die suscipiendo. Suarez de censur. disp. 31. sect. 3.

^d **[Facilitatem.]** Quia cum professis vitam regularem facilius dispensatur, immo & per ipsam professionem in religione emissam nonnullæ irregularitates tolluntur, ut probavi in cap. de filiis presbyter.

COMMENTARIUM.

¹ **F**urtiva ordinatio dicitur, quoties fit contra canonum statuta, cap. presbyter, 24. dist. cum vita, genus, patria, ætas, locus, doctrina, fides non expenduntur, cap. quando ead. dist. vel cum quis sine examine se ordinari curavit, cap. extra

conscientiam, 64. dist. vel cum quis clam simul cum aliis intrusus fuit ignaro Episcopo, can. 30. Concilii Illiber. ibi: Subdiaconos eos ordinari non debere, qui in adolescentia suafuerint machati, eo quod postmodum per subreptionem, & altiorem gradum promovebantur. Si autem aliqui sunt, in præteritum ordinati amoveantur. Circa ita ordinatos furtivè certum est, semper characterem accipere, & validè ordines recipere, nisi ex defectu intentionis Episcopi sacramentum nullum sit: quod in dubio credendum non est, ut docent Theologi cum D. Thoma 3. part. quest. 64. art. 4. Marchinus de ordin. tract. 1. part. 2. cap. 11. num. 17. Hieron Garcia in summa, tract. 1. difficult. 1. dub. 13. punct. 4. Lugo de sacram. in genere, disput. 8. sect. 7. num. 119. Sed circa pœnas, quas incurrit ita ordinatus furtivè, discrimen est constituendum inter eum casum, in quo prius excommunicatio data fuit contra eos, qui furtivè se ingesserint; nam tunc certum est simili excommunicationis vinculo irretitos non habere liberam exercendorum ordinum suorum facultatem. Hallier. de sacris elect. sect. 2. ad finem: quam suspensionem aliqui irregularitatem dicunt, quos referunt Diana part. 4. tract. 2. resol. 55. Hier. Garcia dist. punct. 4. Barbosa de jure eccles. lib. 1. cap. 33. Hurtado de irregul. disp. 2. difficult. 1. num. 3. Bonacin. eod. tract. disp. 7. quest. 3. punct. 4. nu. 6. Sed contrarium, imò tantum suspensionem incurere, docuerunt Gibal. de irregul. cap. 5. quest. 1. n. 21. dub. 6. Leand. eod. tract. disp. 10. q. 4. Si autem nulla præcessit excommunicatio, suspensionem incurunt, in qua Pontifex dispensare valet, ut latius prosequuntur Suarez de censur. disp. 42. sect. 5. Hieron Garcia dist. punct. 4.

TITULUS XXXI.

De excessibus Prælatorum in subditos, vel contra.

CAPUT PRIMUM.

^a Alexander III.

Pervenit ad audientiam nostram, unde si verum est, miramur plurimum, & adversum vos de jure movemur, quod in presbyteros, qui sunt in vestra jurisdictione constituti, singulis annis, quasi in servos mercenarios talliam faciatis; quibus, nisi ad voluntatem vestram pecuniam solverint, divinum officium interdicitis, & eos viliter, & inhonestè tractatis in tantum, quod ipsos laicos despiciabiles reddidistis. Ideo verò hæc si vera sunt gravi debent ultione puniri, cum eosdem presbyteros, quasi filios, & fratres benignè ac fraternam charitate fovere debeatis. Discretionem igitur vestræ per A. G. p. m. quat. in prædictos presbyteros hujusmodi tallias, & indebitas exactiones exercere nullatenus præsumatis, nec eos de cætero irrationabiliter gravetis, vel inhonestè tractetis, aut sine judicio Capituli sui suspendere præsumatis, vel eorum Ecclesias interdicto subjiciatis; neque duas eos matrices Ecclesias, quarum unam sufficere videbitis, tenere permittatis; nec aliquem sine ordine judiciario excommunicare præsumatis: scituri pro certo, quod si hujusmodi rumores de vobis ad aures nostras pervenerint, vos pro tantis excessibus, auctore Domino, taliter puniemus, quod timore pœnæ vestræ cæteri à similibus abstinebunt.